

ПРОБЛЯСЪК В МРАКА

Разказ

Автор: Повей Балкански

Редактор: Ваня Станчева

Всички права запазени – doi:10.4448/BG-A_Glint_in_the_Darkness

Клерънс стоеше на балкона и наблюдаваше процесията. Небето беше посивяло от ниската облачност, а въздухът беше изпълнен с миризма на дим от комините и аромат на Сомайски тамян, идващ от множеството светилници. Те винаги купуваха най-добрия тамян.

– Сияйните и тази година се представят подобаващо, не мислите ли, Ваше говорителство?

Въпросът беше отправен към Клерънс от старшия свещеник. Той кимна съвсем леко вместо отговор и отново се заслуша в протяжния вой на тръбите:

– Иии-ууу-мм!

– Буа-ууу – припяваха му те.

На непросветения тези звуци можеха да се сторят тягостни и потискащи, но за пресветия Клерънс, говорителя на Кристалното око, най-високопоставения в църковната йерархия, те бяха път към светлината.

Един от вървящите в процесията светци внезапно вдигна поглед към сивото небе и после отново го върна към земята, където му беше мястото.

Редки капчици ситен дъждец посипаха мъчениците, влачеци окованите си крака.

Внезапно подухна ветрец и...

– А-а-ах! – викът отекна над площада.

Процесията замръзна. Замлъкнаха и тръбите. За миг настъпи гробна тишина.

Пресветият Клерънс се беше свлякъл на колене и гърчейки се, държеше слепоочията си. Стенеше.

Свещениците се струпаха около него и се засуетиха. Пресветият Клерънс продължаваше да стиска главата си и да издава тихи стонове. От устата му потече лига.

След около минута старши свещеникът се провикна над смълчаната процесия:

– Пресветият Клерънс, говорител на Кристалното око, що винаги е взряно в светлината, получи прозрение! Шествието може да завърши.

– Бя-уу-аа-уу-жж! – потвърдиха тръбите.

С повлечена стъпка мъчениците започнаха да се разотиват.

* * *

Пресветият Клерънс бавно надигна клепачи и видя балдахина на собствената си спалня. Значи си беше в стаята. Притвори отново очи, измъкна ръка изпод завивката и напипа звънчето на нощното си шкафче.

Звън-звън-звън!

След миг дотича един младши прислужник.

– Заповядайте, пресвети! – поклони му се той.

– Донеси ми вода – пресипнало прошепна Клерънс, замисли се за секунда и добави: – И малко вино.

Още не можеше да се отърси от преживения кошмар. Опита се да си припомни събитията, но само при мисълта потръпна. Спомни си, че беше в ложата и наблюдаваше процесията, когато внезапно го

връхлетя видението. Този път толкова реално, така близко, така сочно, че обхвана цялото му тяло, сякаш сам участваше в събитията.

Кошмарите бяха започнали преди около месец и отначало напомняха на мимолетна мисъл или избледнял спомен. „Спомен от друг живот“, мина му през ума и отново потръпна. Постепенно кошмарите се бяха засилили и го връхлитаха все по-често, докато не се стигна до този последния, който бе най-мощен и най-съдържателен, а съдържанието му... Клерънс неволно се сви на кравай под завивката. Не можеше да мисли за това сега. Тези кошмари не бяха реални и щяха да свършат още утре. Това беше някаква грешка. Той щеше да отиде да се помоли на Кристалното око и всичко щеше да свърши. Всичко щеше да свърши...

На вратата се почука. Клерънс подаде глава изпод завивката и извика прегракнало:

– Да!

Младшият прислужник влезе, остави кана с вода, кана с вино и две празни чаши на нощното шкафче и се оттегли.

* * *

Главният проповедник и началник на светите слуги Марканти, който беше втори в йерархията след Клерънс, седеше в личната си столова и наблюдаваше с умиление как един паяк увива в паяжината си току-що уловената муха. Беше сам. Обичаше да се храни сам и да размишлява над проблемите на съвременния свят. А това си беше сериозно занятие.

„Ако не бъде управлявано правилно – обичаше да казва той, – съвременното религиозно общество ще се изпари в мрака на хаоса за няколко месеца.“ И всички се съгласяваха с него. Имаха ли друг избор?

Сега обаче мислите му течаха в друга посока, въртяха се около една съвсем малка част от съвременното общество, към която принадлежеше и самият той, а именно пресветия елит. Така наречените „видения“ на пресветия Клерънс започваха да го притесняват. За пръв път ежемесечното Шествие на страданието бе прекъснато по такъв начин и това не му се понараше никак. Той обичаше реда. Всъщност обожаваше реда и точно затова се беше издигнал толкова високо в светата йерархия. Другото нещо, което обичаше, бяха шествията.

Марканти въздъхна. Хвърли оглозганата кост в чинията, облиза пръстите си и стана от стола.

* * *

В чакалнята пред покоите на говорителя на Кристалното око се бяха събрали около дузина височайши особи: свещеници, учени и политици, които с нетърпение очакваха да разберат какво е съдържало поредното видение на пресветия Клерънс. Чакаха от доста време и вече се бяха поизнервили, но в крайна сметка това беше височайшият говорител и те не можеха да го укоряват за ленос... за забавянето му. Сигурно имаше много други важни дела, за които да се погрижи.

Клерънс изпи виното, тъй както си стоеше полулегнал в леглото. Водата си остави за после. Кошмарите го бяха поотпуснали и той започваше отново да вярва, че в крайна сметка всичко това ще отшуми като настинката му отпреди две седмици. Не можеше да допусне никакви си нищо и никакви видения, при това посред бял ден, да му влияят.

Той потръпна и бързо насочи мислите си към евентуална разходка в ловната градина. Или пък можеше да отиде до Храма на миглата – женското течение на култа към Окото. Не, нямаше как, защото те още бяха заети с довършителните ритуали от днешната процесия, а и лейди Смаг май му беше сърдита (последния път като че беше попрекалил с наставленията към младите поклоннички).

Реши да остави нещата там да поутихнат и да се отдаде на разходката си. След това можеше да посети представление на дворцовата циркова трупа. Звучеше добре!

На вратата се потропа.

– Да – извика Клерънс.

Вратата тихо се откряна и личният му иконом подаде глава през процепа.

– Ваше светлейшество, комисията за специални случаи ви очаква.

– А? – отрони Клерънс и лицето му моментално помръкна. – Как?... Тъъ... Кажи им, че сега не мога да ги приема.

– Но, Ваше говорителство, та те ви очакват вече цял час! Много са разтревожени и с нетърпение очакват да разберат подробности за новото ви видение.

– Какво видение? – изненадано попита той. – Всъщност кой ги е свикал без мое разрешение?

– Пресветият Марканти, Ваше говорителство.

– О! – възкликна разбиращо Клерънс и потъна в дълбок размисъл. След около минута каза: – Добре, кажи им, че ще ги приема, но ми трябва време. Трябва да дообмисля видението си. Те нека останат в чакалнята. Свободен си.

Икономът прибра главата си и затвори вратата.

„Ах, този Марканти!“, помисли си Клерънс. Все го поставяше в неприятни ситуации, от които с мъка трябваше да се измъква. Не можеше ли да го остави да си живее на спокойствие благия живот на говорител на Окото? Тъкмо си беше измислил какво да прави, а и тези от комисията за специални случаи... Неприятни хора, с които трябваше да се внимава. Имаха твърде много власт. „Е, не повече от моята – отбеляза със задоволство, – но все пак...“ С тях определено трябваше да се внимава.

С огромна неохота се измъкна от топлата постеля. Потръпна и бързо наметна халата си. Отново потръпна – халатът също беше студен.

„Ще трябва да ги приема“, каза си Клерънс и се затътри към банята.

* * *

Кармър Денкс беше в много лошо настроение. Не само че му се налагаше да върши най-мръсната работа, а и на всичкото отгоре го

игнорираха. Всъщност това да го игнорират беше съвсем нормално, но той трудно можеше да се досети за този факт. Всичко, което го интересуваше, бе това, че в поверената му мъчилня имаше проблем, а управляващите свещеници бяха прекалено надути, за да отделят от скъпоценното си време. Вече седми път му казваха да го игнорира и да си гледа съвестно задълженията. Но как да си гледа задълженията, като има проблем?! Отгоре на това хората му бяха разстроени, дърдореха насам-натам разни глупости за пророчества, стари предания и подобни дивотии, като че очакваха да стане някакво чудо. Някои дори се осмеляваха да казват, че чудото вече се случва и ще дойде краят на съществуващата в момента система и обществен ред. Всичко това никак не се нравеше на Кармър Денкс и той вече беше наложил няколко дисциплинарни наказания, въпреки че не обичаше да наказва хората си. Не че имаше никакви скрупули относно хуманността и болезнеността на наказанията, просто си имаше собствена управленска философия, която намираше за особено ценна и правилна и която, между другото, вярваше, че сам е измислил. Или поне в по-голямата ѝ част.

Философията му се основаваше на реда. „Трябва да има ред! – казваше той. – Трябва да има ред и хората да слушат внимателно и да изпълняват точно каквото им се казва, без да задават въпроси. Освен това трябва да се страхуват от началника си. Тогава няма да се налага да бъдат наказвани, тъй като ще изпълняват всичко правилно и бързо. Ако обаче се стигне до необходимост от наказания, тогава...”

Тогава нещата определено не вървяха на добре. Точно това се случваше в момента. Миришеше му на неподчинение. И за всичко бяха виновни проклетите явления. Дай му на невежия нещо непонятно и необяснимо и той веднага ще се юрне да сменя обществения ред...! А така не бива.

Проблемът беше, че дори самият Кармър Денкс започваше да се тревожи от поредния необясним феномен. Преди няколко часа беше отминал четиринайсетият поред, който бе толкова мощен и ярък, че докато го наблюдаваше, го побиха тръпки. В очите му все още преминаваха остатъчни отблясъци. Разбира се, той веднага бе докладвал и разбира се, бяха му отговорили да го игнорира, както и предишните пъти.

Върна се малко назад в мислите си. Всичко бе започнало преди около месец в Камерата на гниещите. Камерата на гниещите – носът и лицето му се сгърчваха в гримаса на отвращение дори при мисленото изричане на тези думи. Това беше най-отвратителното, най-отбляганото и най-миризливото място в цялата мъчилня. Той не обичаше да ходи там и когато преди месец му бяха докладвали за първото забелязано явление, той се сети, че в поверената му мъчилня има и такова място. Освен това там, или поне около *там*, работеха хора, но те го правеха отдавна и сигурно бяха свикнали с гледката, и най-вече с миризмата.

Носът му отново се сгърчи.

Отначало Кармър и сам бе направил точно тава, което в момента му нареждаха началниците: беше игнорирал явлениято и беше наредил работата да не се прекъсва. След третото поред обаче започна да се тревожи, а след седмото реши, че е крайно време да

докладва на по-висшестоящите. Дори си беше назначил специален наблюдател, който да му докладва кога започва ново явление. Въпреки огромното си нежелание започна и сам да ходи *там*, за да види с очите си какво става. Явленията не се случваха на никакъв точно определен интервал, но имаше една друга закономерност у тях и това беше непрестанното им набиране на мощ.

Отначало почти ги изпускаше и наблюдаваше само края, тъй като самите явления бяха кратки и някак си мъгляви и неясни, а и мястото им беше далече от неговата канцелария (съвсем не случайно!). Всяко следващо обаче ставаше все по-отчетливо и ярко. Започваше с леко раздвижване на въздуха, по принцип невъзможно за това място, след това се появяваше леко статично електричество и изведнъж в самия център на камерата, точно над купчината трупове, започваше да се събира лека мъгла, в която се забелязваха странни водовъртежи. Горедолу това беше моментът, в който Кармър Денкс успяваше да пристигне в наблюдателницата, разположена малко встрани и над камерата. Оттук нататък знаеше точно какво следва: мъглата се сгъстяваше до непрогледна сивочерна тъма, след което следваше проблясък и... едно огнено кълбо се появяваше в центъра на вече свирепия водовъртеж. Постепенно пламъците в кълбото набираха сила и то се разширяваше, докато не се появеше – въпреки отвращението и задушливата миризма в този момент Кармър винаги се надвесваше леко напред – най-странното нещо, което някога беше виждал: в средата на пламъците съвсем ясно и отчетливо се появяваха очертанията на врата, която постепенно изплуваше от дълбините и добиваше ясни очертания. Беше голяма, масивна двукрила порта, изработена от старо, напоено с катран дърво и обкована с дебели железни ленти. Въпреки катрана дървото изглеждаше проядено, а металът – ръждясал. Над вратата стоеше скулптура на гротескно изкривено от болка лице, което винаги караше Кармър да извърне поглед встрани. Вратата се задържаше известно време така, впечатляваща с безмълвната си масивност, след което внезапно потъваше обратно в пламъците и цялото явление изчезваше доста по-внезапно, отколкото се беше появило.

След всяко ново явление Кармър се прибираше в канцеларията си все по-разтревожен, захващаше се с работата си все по-сериозно и налагаше все по-строги наказания на все по-непокорните си подчинени. Всичко това въобще не му харесваше и ужасно му се искаше да свърши незабавно. Той въобще не обичаше непознатите неща, а още по-малко обичаше да се тревожи. Това, което най-не му харесваше обаче, беше, че за пръв път в живота си не знаеше какво става и нямаше никаква идея как да се отърве, въпреки че беше обмислял всякакви варианти, включително и – колкото и невероятно да звучеше – да затвори камерата. Можеше да го направи поне за известно време, докато нещата поутихнат.

Бяха му хрумвали всевъзможни идеи, допреди да се появи последното явление. Последното явление, отминало само преди около два часа, което го беше накарало така да се надвеси над отвратителната камера, че едва не падна вътре, защото...

За пръв път вратата се бе откряла...

Пресветият Клерънс, говорител на Кристалното око се оглеждаше в огледалото, докато слугата нагласяше последните гънки от парадната му роба. Изглеждаше доволен от резултата – поне едно нещо беше както трябва в днешния така объркан ден, който между другото вървеше към края си.

Спешно свиканата Комисия за специални случаи, състояща се основно от важни и влиятелни люде, беше чакала височайшето му благоволение цял следобед и сега всички важни особи се занимаваха предимно с маловажното си раздражение и отчаяните си опити да задържат усмивките на лицата си.

Ето че най-накрая дойде и дългоочакваната вест – пресветият Клерънс беше готов да ги приеме. Въздишки на облекчение, примесени с мърморене, се разнесоха из малката, но добре подредена приемна. Предвождани от старши икономът, важните особи взеха чашите с питиетата си и се насочиха към заседателната зала, където ги очакваше Негово Говорителство.

Това беше неголяма зала с високи и тесни прозорци, тежки завеси и мраморен под. Членовете на комисията насядаха на специално подредените в полукръг масивни дървени столове и кратката церемония по появяването започна. Слугите притъмниха прозорците, чу се просъскване, припукване и ечна гонг. След него още един и още един. Дочу се глас:

– Пресветият, пресветъл и премъдър, височайшият и единствен, всевелик говорител на Кристалното око, що вижда всичко на света, негово говорителство и прозрителство Клерънс Просветски!

В тъмния лъч на залата се появи ивица светлина, в която се очерта човешка сянка. Тя бързо се уголеми и приближи към насъбралите се членове на комисията. Разнесоха се два последователни гонга, слугите дръпнаха завесите и в стаята нахлу светлина. Сянката изчезна и на нейно място се появи пищната парадна роба на усмихнатия Клерънс, който се отпусна в удобното кресло зад себе си.

– Добре дошла, скъпа комисия! – започна той. – Радвам се, че намерихте време да споделите с мен последното видение, изпратено ми от Кристалното око, и да се отдадете на размисли за духовната страна.

Членовете на Комисията закимаха в знак на съгласие и се настаниха по-удобно в креслата си. Клерънс все още не беше решил какво да им каже и какво – да премълчи, затова реши да увърта.

– Както знаете, нашето общество има строго изразена религиозна структура. Ние всички следваме пътя, очертан от струящата светлина на Окоето, чийто най-верен послушник и тълкувател съм аз. – Той направи кратка пауза, в която членовете на комисията се размърдаха. – Според повелята на Окоето в нашата свята държава трябва да има много строга йерархия. Само по този начин земята ни ще се издигне към върха на планината, към лъчистата светлина, където слънцето изгрява и Окоето вечно бди! – Клерънс набираше сила, може би започваше да се досеща как да замаже очите на комисията. – Тъй като нашето общество е малко, малцина са управляващите, малцина са висшите люде,

окопогледнатите, що стоят най-близо до светлината. Както знаете, още в зората на нашата държава, когато първите заселници дошли в обширната Долина на небесния извор, в която живеем и до днес, Окото погледнало шест свети семейства и от тях се развили шестте свети рода, от които произхождат всички благородници в долината. Разбира се, и ние с вас произхождаме от онези шест свети семейства. – Членовете на комисията закимаха и насочиха погледи към питиетата си, а по лицата им започнаха да се прокрадват учудени физиономии. Клерънс продължи: – Всички останали от тези първи заселници Окото определило като слуги. Сред тези слуги обаче също има строго кастово разделение и всеки от тях съвестно дава своя дан за обществото...

* * *

Брокса беше чистач, част от обслужващия персонал на мъчилнята и неговата задача беше да изхвърля мъртвите тела в Камерата на гниещите. Той не обичаше работата си – всъщност не беше виждал някой, който да обича работата си в мъчилнята, освен може би старшият мъчител Кармър Денкс. Но дори и той понякога показваше неприязън, особено когато идваше към камерата. Какво да се прави, за съжаление всички се бяха родили в долната част на обществото. Той въздъхна. Знаеше, че няма право на такива мисли. Знаеше, че ако старателно и съвестно служи на Окото, някой ден ще се прероди в горната част на обществото и може би дори... Говорител? Той поклати глава и отново въздъхна, след което се сгърчи в гримаса. Малко повече от лепкавия гъст въздух бе нахлул в дробовите му и той усети миризмата и вкуса му.

Брокса все повече си мислеше, че са го наказали. Докато си изпълняваше задълженията на чистач, поне ходеше насам-натам, приближаваше се до камерата и после пак се отдалечаваше, а сега го бяха закотвили точно до нея. На всичкото отгоре трябваше да гледа вътре. Старши мъчител Денкс, изглежда, наистина го беше нарочил за нещо. Беше му наредил да наблюдава кога ще се случи отново някое от онези странни неща, които се случваха вътре. Брокса въобще не искаше да знае какво и защо става там. То така или иначе не му беше интересно, нищо в камерата не му беше интересно. Това, което му се искаше обаче, бе въпросната глупост да настъпи скоро, за да може с всички сили да се затича към стаята на старши Денкс, отдалечавайки се от това място.

* * *

– На най-долното обществено стъпало – продължаваше да реди Клерънс пред вече доста отегчените членове на Комисията за спешни случаи – стоят лентяите, които отговарят за тоалетните и се задоволяват само с остатъците от храна. – Той направи пауза, което предизвика поредица от покашляния, изсумтявания и съсредоточено преглъщане на напитки. – Както всички добре знаем – продължи той със спокоен и дълбок глас, – всезрящото Кристално око е нашият повелител, туй, що ни посочва пътя към светлината, а ние сме само негови покорни слуги. Аз съм този, който е натоварен с тежката

задача да се вслушва в думите му и да предава словото му на всичките му чеда. И днес Окото ми предаде една много важна насока. – Клерънс въздъхна, а членовете на комисията наостриха уши. – Както всички добре знаем... – за момент се поколеба – всички нисши слуги са задължени ежедневно да посещават мъчилнята, в която са зачислени, и да понасят на плещите си теглото на живота – лицето му леко се сгърчи и стомахът го сви, – за да можем всички ние да вървим напред... – направи нова гримаса – ...към светлината.

Клерънс спря задъхан. Като че ли започваше отново, появяваха се първите симптоми. Усещаше, че не може да понесе още един кошмар – не и днес. Постоя малко, дишайки тежко, загледан в празното пространство пред комисията. Май го отпускате. Може би този път щеше да му се размине...

Реши да приключи по-бързо тази среща. Тъкмо се канеше да започне последната част от изложението си, с която се надяваше да закърпи положението и да изпрати членовете на комисията по домовете им, когато до рамото му се приближи старши церемониал-майсторът.

– Ваше говорителство, светият Марканти има за вас важна вест и ви очаква в гостната.

– В момента имам среща! – просъска Клерънс.

– Но ваше говорителство, той твърди, че е спешно и трябва да го чуете веднага.

Клерънс се замисли, потропвайки с пръсти по облегалката на стола. Всъщност това беше добър повод да покаже на комисията кой е шефът.

– Бихте ли ме извинили за момент, ваши преосвещенства – обърна се той към комисията, докато ставаше от мястото си, и последва церемониал-майстора, оставяйки след себе си нервно мърморене.

Брокса чоплеше с нокът някаква неравност по лицето си, когато усети леко раздвижване на въздуха и дотиху припукване. Беше от статично електричество. Моментално скочи и се надвеси над парапета, втренчил поглед в дъното на камерата. Постоя така няколко секунди, притаил дъх. Всичко беше тихо и неподвижно. Започваше ли явление, или не? Трябваше да бъде сигурен, преди да се втурне към канцеларията на Денкс, иначе щяха да го накажат. Той остана на пост.

– Феномените започват да се появяват прекалено често – обясняваше Марканти. – Опасявам се, че може да изпуснем контрола над нещата.

Клерънс спря за момент разходката си из стаята и го погледна замислено.

– Старши мъчителят докладва за доста неприятни размирици и неподчинение сред по-нисшите мъчители. Като вземем предвид обстоятелствата от миналата зима и повторната слаба реколта тази есен, мисля, че това няма да направи добро впечатление сред масите, ако по някаква случайност се разчуе навън.

Клерънс отново спря.

– А това да не се разчуе е твоя задача и те съветвам да се справиш добре с нея – натърти Клерънс, сочейки го с пръст.

– Ваше говорителство, нима се съмнявате в моите способности?

– Не – отсече Клерънс след кратък размисъл и продължи кръгообразната си разходка из стаята.

– Има и още нещо – поде Марканти. – Вашите видения...

– Какво за моите видения? – прекъсна го нервно Клерънс.

– Ами комисията по специални случаи се тревожи, а и...

– Кому беше нужно да ги свиквате точно сега, Марканти? – прекъсна го отново Клерънс.

– Но, ваша святост, те настояха, тревожат се за здравето ви.

– Аха! – изстреля пренебрежително и започна нов кръг говорителят на Кристалното око.

– И все пак – поде началникът на светите слуги, – кръгът на нисшите представители вдига твърде много шум около търговията с пертанците, която започнахме вследствие на слабата реколта. Опасявам се, че тъмните интереси на някои обществени кръгове започват да получават все по-голяма подкрепа, а като се добавят и проблемите по западната ни граница...

– Нека да оставим политиката на комисията, Марканти! Ние сме светци, не можем да се занимаваме с всичко едновременно.

Настъпи тишина.

– Разбира се, ваше зрителство – отрони Марканти.

– Постарайте се тези явления да си останат между стените на онова място. Нисшите интереси също оставям на вас, а колкото до външната ни политика, мисля, че комисията е достатъчно веща, а и аз ще им дам някои напътствия... – Клерънс леко се усмихна. – Засега това е всичко – каза и се насочи към вратата.

– Ъ-ъ, относно онези явления... – Клерънс, който тъкмо хващаше дръжката на вратата, се обърна и погледна многозначително – ...главният мъчител Денкс каза, че това, последното, е било различно. Каза, че е завършило различно...

Емоциите бяха напуснали лицето на Клерънс.

– И? – попита сухо той.

– Ами, онази врата... Тя се е отворила!

Пресветият видимо трепна. На слабата светлина трудно можеше да се различи, дали наистина лицето му бе побледняло. Той кимна и тръгна да се извърща.

– През нея... – държеше да довърши Марканти, – хм... той каза, че през нея е видял... Рая.

Пресветият замръзна. Постоя малко така, докато Марканти наблюдаваше трептенето на туниката му, после рязко отвори вратата и излезе.

Членовете на Комисията за специални случаи вече бяха сериозно разтревожени от пренебрежителното отношение, което им показваше говорителят на Кристалното око. Вярно, високият му пост налагаше големи отговорности и ангажирано време, но все пак те също не бяха маловажни, най-малкото не заслужаваха да прекарат цял следобед в чакане. Такива и по-лоши мисли минаваха през главите им, когато Клерънс влетя в залата пребледнял и видимо разтревожен. Седна на стола си и се обърна към тях:

– Ваши преосвещенства, появили се важни въпроси, затова ще бъде кратък. Всички знаем, че членовете на нисшето общество всъщност поддържат нашето благоденствие, но все пак, както е повелило Окото, те всеки ден трябва да посещават местната мъчилня, за да бъдат изтезавани... Ааахх!... – Изведнъж пресветият се сгърчи и хвана глава с ръцете си. Той пръхтеше, приведен напред, а от устата му потече слюнка.

Той като че ли не искаше да каже точно това. Членовете на комисията зяпнаха в недоумение. Между тях премина шепот. Нима беше изгубил ума си? Как можеше да говори за традицията с такива вулгарни думи!

Брокса беше видял достатъчно. Вече беше сигурен. Той се понесе с всички сили към канцеларията на Кармър Денкс. Най-сетне!

Клерънс се сепна и се изправи. Погледът му беше стъклен, а лицето – съвършено бяло. Думите, които произнесе, като че ли идваха от нечие друго гърло:

– Те отиват там долу и работят, и стенат, а ние мълчим...

Лицето му отново се сгърчи и малко порозовя. Той посегна към главата си и прошепна:

– Но ние знаем, че това е правилно... нали Окото каза...

Правилно!

Той отново се вкамени и от устата му прогърмя:

– Понякога те умират самотно, болезнено, а ние ги хвърляме там и нехаем. Отказваме се от тях, а никой нищо не е казвал... В нито един период!

После пак се отпусна и захриптя:

– Ние не знаехме... ние мислехме...

– Ние трябва да отидем там! – каза другият глас в Клерънс.

– Там?

– Ние трябва да отидем... Ние трябва!

– Но там...

– Ние ТРЯБВА! ТАМ!

Клерънс се сви на кълбо в стола си. Малко, стенещо, трептящо кълбо.

Настъпи миг тишина, в който някои от членовете на комисията се сетиха, че могат и да затворят устите си. Останалите продължаваха да зяпат. Нито един не бе успял да разбере какво означаваше странният диалог, на който току-що бяха станали свидетели, и най-вече защо бяха присъствали на него.

Клерънс внезапно се изправи. Лицето му отново беше бяло, а погледът – кристален и някак остър. Фигурата му беше властна и самоуверена, нещо съвсем нетипично за него.

– Последвайте ме! – прогърмя гласът му към стъписаната комисия, след което се обърна и тръгна към вратата.

Никой не помръдна от мястото си, само единайсет погледа последваха като омагьосани пресветия говорител.

Той от своя страна се спря на средата на пътя и много бавно се извъртя.

– Казах: ПОСЛЕДВАЙТЕ МЕ!

Титаничният му глас изпълни цялата стая. Завесите потрепнаха, а членовете на комисията подскочиха като ужилени и послушни като овчици, последваха своя господар.

* * *

Кармър Денкс се беше задълбочил в „Кодекс на мъчителя“, който препрочиташе за сетен път, когато в стаята му влетя младши чистач Брокса, спъна се на прага и се плъосна по очи.

Кармър се сепна, посегна с ръка към звънеца за стражата, но в този момент потното лице на чистача се надигна от земята и заговори:

– Извинете, господарю, започва!
– Какво започва, малоумен червей такъв?
– Ами то... явлението... то започва... И е огромно – цялата камера пращи...

Кармър бавно се изправи, давайки време на мислите си да се задвижат.

– Страажааа! – изкрещя той.

Наметалото на парадната роба на пресветия Клерънс се вееше зад него, докато той крачеше шеметно по коридорите, следван по петите от припкащите членове на Комисията за специални случаи.

Поредната двойка стражи паднаха по очи в праха, щом го съзряха.

– Носачите ми да дойдат ВЕДНАГА! – крещеше Кармър. – Разкарайте всички мъченици от камерата и затворете коридорите. Искam вестоносец да се яви моментално! Този път ще докладвам директно на негово пресвято говорителство! – Кармър вдигна очи към тавана, а всички останали направиха светия знак, когато в претъпканата стая влетя пребледнелият като платно главен секретар.

– Той, той, той... – пелтечеше секретарят.

Някой плисна чаша вода в лицето му и той се посъвзе.

– Негово говорителство пристига! – завърши разтреперан той.

За момент настъпи тишина.

– Какво каза току-що? – процеди Кармър.

– Негово пресвято говорителство Клерънс Просветски идва насам!

– Имаш предвид НАСАМ!

– Ами да, всъщност... Не, всъщност... Да, той всъщност... – Секретарят запецна – Всъщност той отива към камерата.

Пореден миг тишина.

– Къде са ми носачитееее?

Настъпи запъхтяна суматоха.

Още една групичка мъчители заедно с мъчениците си се бухнаха в праха встрани от пътя на Негово Пресвято Говорителство. Обувките му закънтяха по решетката на една килия в пода, пълна с мъченици. Членовете на комисията го следваха неотклонно, но повечето

държаха ръка на носа си и току се отдръпваха с погнуса от хората, които им се кланяха.

Вече бяха близо. Още един мрачен коридор, стълби, завой, после пак стълби и когато излязоха от последния коридор, пред тях се откри в цялата си мрачна прелест Камерата на гниещите.

Лъхна ги плътна като течност смрад. Някои от членовете на комисията повърнаха. Пред тях се простираше цилиндрична яма, широка сто метра и дълбока петдесет. Всъщност тя продължаваше и високо над тях, образувайки гигантска шахта с дълбочина двеста метра. Това беше сърцето на централната и най-голяма мъчилня. Цялото съоръжение беше изградено от масивни ръбати каменни блокове. От върха до дъното стените бяха опасани от открити коридори, по които обичайно минаваха мъченици, но сега бяха пуссти.

Членовете на комисията се намираха на просторна тераса. Срещу тях на двете срещуположни страни на камерата имаше две дървени пързалки, които се използваша за изхвърляне на телата. Точно под терасата се намираше и най-интересната част от пейзажа – огромна купчина от гниещи човешки тела, лъснали бели кости, разкъсана черна плът и останки от дрехи – резултат от функционирането на съвременното общество. Над купчината се намираше най-странното нещо, което някой от тях, някога бе виждал.

Светите членове на комисията забравиха за миризмата и грозотата на мястото и дори се приближиха до парапета.

Пресветият Клерънс се обърна към тях с каменното си изражение и каза с гръмовния си глас:

– Стойте тук и наблюдавайте внимателно! – След което се насочи към един от порталите на терасата. Членовете на комисията останаха сами, изплашени и объркани, на едно мрачно и изпълнено с омраза място.

Кармър Денкс плющеше с бича си по гърбовете на носачите, които тичаха с всички сили по коридорите.

Препънаха се в някаква групичка мъченици, спуснаха се по едни стълби, коридор, после завой, стълби, портал...

Кармър скочи в движение и се плъосна по очи пред стъписаната комисия. Носачите изпопадаха от умора и започнаха да поемат на дълбоки глътки мазния въздух.

– Ооо, ваши преосвещения, каква чест, каква чест! – Той лазеше на колене и се опитваше да целува ръцете им, но те се отдръпваха с погнуса. – Каква чест да уважите със светлината си нашата мрачна мъчилня! – Те вече бяха престанали да му обръщат внимание и отново се бяха залепили за парапета. Кармър също погледна надолу. – О, вие вече сте го видели! – Никой не му обърна внимание. – Този път се е развило много бързо – обясни компетентно той. – Обикновено става по-бавно. Аз бях докладвал... А, ето я вече вратата, но все още е затворена...

В този момент погледът му беше привлечен към дъното на камерата. От най-ниския открит коридор, намиращ се на около метър от пода, се измъкна човешка фигура, облечена в парадна роба. Оттук трудно можеше да се различи, но лицето ѝ изглеждаше изкривено в неестествена животинска гримаса. На Кармър му просветна.

– Но къде е негово пресвято говорителство? – обърна се Кармър към членовете на комисията, които продължаваха да го игнорират. Тогава се взря във фигурката, която се гърчеше в дъното на камерата. – Но... ооо... Но... Ааа... Но как?! – продължаваше да недоумява, докато накрая се отказа и просто насочи погледа си надолу като всички останали.

Там Клерънс като че ли говореше на себе си, но от терасата се дочуваха само откъслечни нечленоразделни звуци. Пресветият говорител правеше странни движения, сякаш искаше да тръгне напред, но после се отказваше и започваше да се гърчи от болка. Стенанията му ставаха все по-силни, докато накрая падна на колене и вдигна ръце към небето. В този момент портата в средата на камерата се отвори с тежко дрънчане. Всички ахнаха. Отвъд се виждаха зелени ливади, осеяни с цветя, далечни планини със заснежени върхове, синьо небе, пеперуди, щастие...

– Казах ви! – отрони просълзен Кармър. – Раят!

Носачите на Кармър, няколко стражи и мъчители се бяха промъкнали на терасата и също зяпаха надолу. В този момент пресветият Клерънс се изправи и гърчейки се, тръгна да се катери по купчината от тела.

Част от присъстващите повърнаха. Огромната порта бавно се завъртя по посока на говорителя, който се катереше с трескави, обезумели движения и глухо грухтеше. Портата го очакваше.

Някъде на средата на пътя той се подхлъзна и падна по очи. Всички повърнаха. Дори и Кармър Денкс.

Клерънс се изправи и продължи. Райската порта го очакваше.

Най-накрая пристигна. Постоя пред нея за един кратък миг, а след това пристъпи...

В момента, в който прекрачи прага, се случи нещо странно и ужасно. Раят внезапно се смени с ад – кървав, пулсиращ, раздран от писъци ад. Портата рязко се затръшна и потъна в сивия водовъртеж.

Всички на терасата се наведоха над парапета. Водовъртежът се засили. Засвяткаха светкавици и се разнесе тътен и сухо дрънчане като от вериги. В центъра на водовъртежа нещо се случваше – нещо хищно, глупаво и грозно. Разнесе се вледеняващ писък, видението се обагри в червено, след това полека утихна и се разнесе. Изчезна димът, изчезна и статичното електричество, и светкавиците, и лекият вятрец. Настъпи типичната за камерата тишина, сред която изпъкна не по-малко типичната за нея грозота.

Единствено едно тяло, разкъсано и изсмукано, свидетелстваше, че тук се е случило нещо. Тяло, по нищо неразлично от останалите, освен може би по раздраната си парадна роба.

* * *

Двама души се разхождаха из лятната градина на Централния храм. Слънцето се подаваше лениво иззад облаците, тук-там пропояваше птица.

– Вашите мерки срещу тъмните секти бяха доста ефективни, ваше говорителство! Изгарянето на жреците им на клада беше много разумно решение. Според последните доноси вече всичко е спокойно.

– Моите решения винаги са правилни, Донций – усмихна се Марканти.

Донций също се усмихваше доволно – за пет месеца се бе издигнал до главен проповедник и началник на светите слуги.

– Но какво ще правим с варварите по западната ни граница? – вметна той.

– Ние сме свети хора, Донций, не се занимаваме с война. Нека оставим това на комисията. Между другото, как върви строежът на новата камера, не съм проверявал от няколко дни?

– О, чудесно, ваше говорителство! Основите вече са изградени. Тя ще бъде великолепна, много по-голяма и по-съвременна от предишната. Между другото, вчера постъпи молба от главния мъчител Кармър Денкс. Той съобщава, че се е натрупал твърде много материал, откакто затворихте старата камера. Той моли, ако може да я използва, докато бъде изградена новата.

– Не! Категорично! – натърти Марканти. – Хората трябва да забравят за съществуването на онова място. То е прокълнато. – Направи пауза, след това добави: – Сигурен ли си, че не е изтекла информация за случилото се преди пет месеца?

– О, разбира се, ваше говорителство! Мерките ви бяха съвсем ефективни. Шпионите донасят, че в града е спокойно.

– Добре. Удвоете силите за построяването на новата камера!

– Разбира се! – отвърна Донций.

Двамата продължиха да се разхождат още известно време. Изведнъж Марканти спря и се хвана за слепоочията.

– Оох! – простена той.

– Добре ли сте, ваше светлейшество? Какво ви е?

Пресветият говорител дишаше тежко. Половин минута по-късно се отпусна.

– Няма нищо, просто замайване – каза и изтри челото си с опакото на ръката. – Сигурно е от обяда.

– Да, да, просто замайване...

Край